

PROGRAMMA

SAMENVATTING

VOOR EEN GELIJKWAARDIG UTRECHT

BIJ1 staat voor radicale gelijkwaardigheid en economische rechtvaardigheid voor alle Utrechters. Utrecht hoort een stad te zijn waar iedereen zichzelf kan zijn. Er is geen plek voor antisemitisme, anti-zwart racisme, anti-Aziatisch racisme, LHBTQIA+-haat, moslimhaat of andere vormen van racisme, discriminatie en (kansen)ongelijkheid. Racisme en discriminatie zijn geen bijzaak. Het koloniale en imperialistische verleden is diep vervlochten met de geschiedenis van Utrecht en staat in direct verband met hedendaagse verschillen tussen burgers in de gemeente. Het tegengaan van institutioneel racisme en andere vormen van uitsluiting moet voor Utrecht topprioriteit zijn. Excuses voor het slavernijverleden is het beginpunt voor rechtsherstel en dekolonisatie van de samenleving.

Een maatregel die de gemeente moet nemen om racisme, discriminatie en uitsluiting in Utrecht te bestrijden is het aanpakken van politiegeweld en etnisch profileren, bijvoorbeeld door standaard gebruik te maken van bodycams en het afschaffen van het gebruik van de nekklem. Ook moet de gemeente zorgen voor een meldpunt - dat onafhankelijk is van de politie - waarbij alle vormen van discriminatie laagdrempelig en anoniem gemeld kunnen worden. Bedrijven die zich schuldig maken aan arbeidsdiscriminatie worden aangepakt en blackfacing, zoals zwarte piet, wordt verboden in de openbare ruimte. Ook dient de gemeente een integrale aanpak tegen gendergerelateerd geweld te ontwikkelen en de aangiftebereidheid van slachtoffers te vergroten. Daarnaast creëert de gemeente een veilige plek voor de meest gemarginaliseerde mensen, zoals ongedocumenteerde en/of dakloze LHBTQIA+-personen van kleur.

WONEN

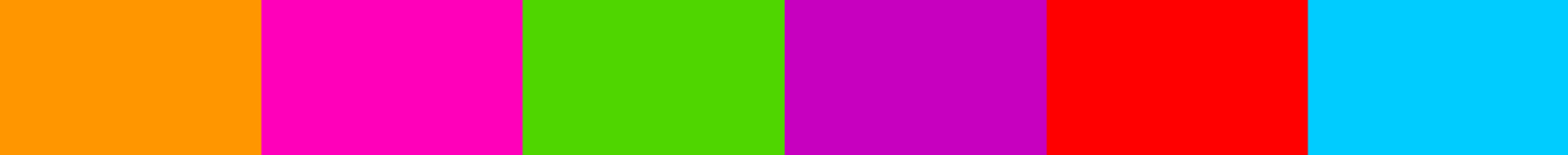
Dat er mensen in Utrecht dakloos zijn is überhaupt onacceptabel. Wonen is een basisrecht en een voorwaarde voor een veilig en gezond bestaan. De wooncrisis loopt volledig uit de hand, doordat winstbelang boven woonrecht wordt gesteld. Volgens BIJ1 is het reguleren van de woningmarkt een eerste stap in het oplossen van de wooncrisis. Het aanbod van sociale huurwoningen moet worden vergroot, leegstand actief tegengegaan, het kraakverbod niet gehanteerd, vakantieverhuur actief tegengewerkt en er moet een einde worden gemaakt aan het huidige racistische en klassistisch gentrificatiebeleid. De gemeente gaat de verkoop van sociale huurwoningen door woningcorporaties en het opkopen van betaalbare woningen door kapitalisten tegen. Minstens 50% van de nieuwe woningen wordt bestemd voor sociale huur en van deze woningen wordt 30% beschikbaar gesteld voor kwetsbare groepen. Hierbij worden vaste huurcontracten weer de norm. Ook komen er meer mogelijkheden voor woongroepen, centraal wonen en andere niet-gebruikelijke woonvormen.

De gemeente zorgt ervoor dat zoveel mogelijk bestaande woningen toegankelijk worden gemaakt voor mensen met een beperking. Het VN-verdrag Handicap is hierin het uitgangspunt. Ook realiseert de gemeente per direct voldoende gratis opvangplekken voor dak- en thuislozen en garandeert het dat inwoners met betalingsachterstanden nooit mogen worden afgesloten van elektriciteit, gas, water, internet of andere basisrechten. Gentrificatie moet worden tegengegaan en in plaats van dure woningen te bouwen in armere wijken, wordt de bouw van sociale huurwoningen in dure wijken gestimuleerd. Verder neemt de gemeente het voortouw in het reguleren van de vrije huursector, waardoor de huren omlaag kunnen. Ook zijn alle woningen in 2030 hoogwaardig geïsoleerd en worden alle gebouwen voor zover mogelijk van het gas afgehaald. Mensen met lagere inkomens mogen niet voor de kosten van deze aanpassingen opdraaien.

KLIMAAT

Dergelijke aanpassingen zijn nodig om de klimaatdoelen te behalen. De impact van klimaatverandering is al te merken in Utrechtse achtertuinen, bijvoorbeeld door volgelopen straten na een stortbui en omgevallen bomen en afgewaaide daken na een heftige storm. BIJ1 erkent de rol van de mens in het veroorzaken van de crisis en wil de gevolgen op een eerlijke manier voor alle inwoners oppakken. Klimaatrechtvaardigheid is het doel. Zo zorgen we ervoor dat de mensen die het minst aan de klimaatcrisis hebben bijgedragen, hier niet het meeste onder lijden. Het aanpakken van de klimaatcrisis mag nooit sociaaleconomische ongelijkheden in de hand werken.

De gemeente doet niet langer aan symboolpolitiek en zal de problemen actief aanpakken. Dit doet het onder andere door het toekomst- en klimaatbestendig maken van stadsdelen bij extreme weersomstandigheden, maar ook door nieuw en bestaand beleid te toetsen op duurzaamheid en de impact op klimaat, milieu, natuur en dier. Ook worden er samen met de provincie strengere regels opgesteld om (internationale) bedrijven die in Utrecht gevestigd zijn en hier klimaatschade en humanitaire rampen veroorzaken op te sporen en verantwoordelijk te houden voor misdaden tegen mens en natuur. De gemeente stimuleert een economie waarbij niet wordt gekeken naar groei door middel van winst, maar naar groei van welzijn voor de inwoners. Het zet daarom ook in op snelle en grondige 'vergroening' van alle bedrijven in Utrecht. Ecologisch verantwoord en sociaal werken komt centraal te staan binnen het aanbestedingsbeleid van de gemeente.

Utrecht wordt een fossielvrije gemeente. Uiterlijk voor 2030 staat de lokale uitstoot van broeikasgassen op nul. Alle subsidies voor de fossiele industrie en biomassacentrales worden per direct stopgezet. Verder wordt het openbaar vervoer in de gemeente volledig elektrisch. Als de klimaatdoelen niet enkel door zonne-energie kunnen worden behaald, wordt het aangevuld met windenergie. Hierbij wordt extra goed rekening gehouden met de mogelijke belasting van windmolens op mens en natuur. De kosten van de energietransitie worden betaald door de vervuilers en inwoners mogen hier niet de dupe van worden.

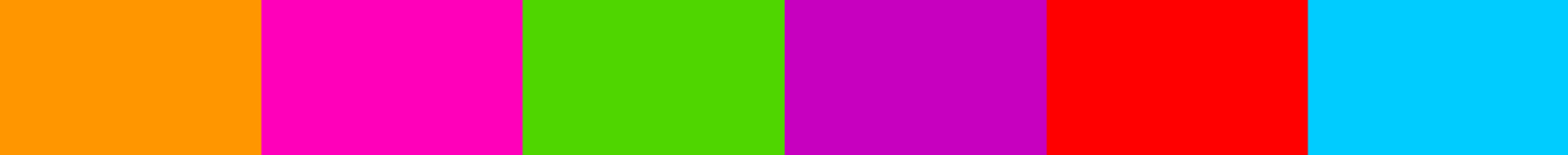
Verder wordt de luchtkwaliteit in verschillende delen van de stad onderzocht, net als de mogelijkheid voor het zuiveren van de lucht. Er komt meer ruimte voor natuur in de stad, onder andere door het aanpassen van het maaibeleid, het creëren van tiny forests en het aanzienlijk uitbreiden van een verscheidenheid van bomen, planten en dieren. Dit komt het welzijn en de gezondheid van Utrechters ten goede.

ZORG

Als men toch zorg nodig heeft, moet dit toegankelijk, betaalbaar, empathisch en rechtvaardig zijn. BIJ1 staat voor een zorgsysteem waarbij mensen en zorggebruikers centraal staan. Zorg moet, zonder marktwerking, in handen komen van de overheid. Door marktwerking draait de zorg nu om winstbejag, concurrentie en kostenefficiëntie vanuit het oogpunt van instellingen. De zorg is echter geen markt.

Om de zorg te verbeteren en toegankelijker te maken, wordt vraaggestuurde hulpverlening het uitgangspunt. Zorg moet vanuit verschillende domeinen (multidisciplinair) benaderd worden, omdat zorgvragen vaak bestaan uit meerdere, samenhangende elementen. De gemeente subsidieert multidisciplinaire zorg, zodat meerdere probleemvragen tegelijkertijd kunnen worden behandeld. Daarnaast worden gemeenschappelijke zorgcentra, waarin verschillende typen zorgaanbieders in hetzelfde gebouw (samen)werken, de standaard. Deze zorginstellingen worden coöperatief georganiseerd. Verder moeten zorgmedewerkers een eerlijke financiële waardering voor hun werk krijgen en waar mogelijk worden hun administratieve taken vereenvoudigd en verminderd.

De eigen bijdrage van de Wet maatschappelijke ondersteuning en van opvang na huiselijk geweld worden afgeschaft. De toegang tot de jeugdzorg wordt vergemakkelijkt en zal lopen via huisartsen, scholen, het Jongeren Informatie Punt en peer-to-peer projecten. De hulpverlening stopt overigens niet als een jongere 18 jaar wordt. Deze mag pas stoppen als de jongere hier aan toe is.

Voor vluchtelingen, ongedocumenteerde mensen en dak- en thuislozen komt er een fonds om de toegang tot de zorg te financieren. Zij hebben momenteel vaak helemaal geen toegang tot broodnodige zorg. Daarnaast wordt makkelijk bereikbare, lokale transzorg via de GGD gestimuleerd en wordt de mogelijkheid tot een transitieverlof voor trans personen bij de gemeente en de semi-overheid ingesteld. Er komen trainingen om zorgmedewerkers bewust te maken van hun (onbewuste) vooroordelen, houding en verwachtingspatronen. Ook worden er protocollen ontwikkeld om racisme, (cis)seksisme en discriminatie op grond van seksuele geaardheid te bestrijden.

Ouderen worden op een respectvolle manier behandeld en worden niet ‘gedumpt’ in verzorgingstehuizen. De gemeente faciliteert en ondersteunt het initiatief om sociale functies en de zorg in buurthuizen en zorghuizen samen te brengen. Een voorbeeld is een kinderdagverblijf in een verzorgingstehuis. Ouderen die zelfstandig wonen krijgen voldoende zorg en zij die op de wachtlijst staan voor een Wet langdurige zorg instelling, zoals een verpleeghuis, krijgen als overbrugging tijdens deze wachttijd ook hoogwaardige en voldoende zorg.

ONDERWIJS

Kinderen hebben recht op een gezond en veilig leef- en leerklimaat. Zij moeten te allen tijde hun talenten kunnen ontwikkelen en zich welkom voelen. Om kansengelijkheid te creëren is een veelzijdige aanpak nodig met aandacht voor het opleiden en ondersteunen van leerkrachten, het ontwikkelen van een passend en flexibel lesprogramma, het verkleinen van klassen en het waarborgen van de toegankelijkheid van het onderwijs.

Onderwijs wordt toegankelijker voor alle leerlingen. Dit heeft onder andere betrekking op schoolgebouwen, zowel in het regulier als bijzonder onderwijs. Leerlingen met een beperking en neurodivergente leerlingen zitten te vaak in een sociaal isolement, bijvoorbeeld omdat zij ver weg wonen van hun school. De gemeente faciliteert de vervoers- en zorgbehoeftes van leerlingen op school. Verder ziet de gemeente erop toe dat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende leerlingen. Zo moeten kinderopvang, bijles en abonnementen op openbare bibliotheken in Utrecht gratis zijn voor ieder kind of jongere. Ook moet het lesprogramma op zo'n manier worden ingericht dat alle leerlingen onderwijs kunnen krijgen dat bij hun persoonlijkheid, talenten en vaardigheden past. Verschillende perspectieven en ervaringen met betrekking tot identiteit, marginalisatie en de Nederlandse geschiedenis moeten onderdeel zijn van het lesprogramma. Kinderen en jongeren worden zo actief betrokken bij hedendaagse maatschappelijke vraagstukken.

De gemeente maakt afspraken met schoolbesturen om de werkdruk van leerkrachten te verminderen. Klassen worden kleiner en administratieve taken worden voldoende ondersteund. Om het lerarentekort tegen te gaan ondersteunt de gemeente leraren en ander schoolpersoneel in het vinden van een woning. Hun werkomstandigheden moeten prettiger, aantrekkelijker en menswaardiger worden.

BESTAANSRECHT

Voor BIJ1 is menswaardigheid voor elke Utrechter belangrijk. De economie zou daarom moeten draaien om het creëren van welzijn voor iedereen in plaats van op het produceren van goederen en diensten en winstmaximalisatie. Niemand mag, in geen enkele situatie, in gebrek leven. Zo maakt de gemeente een einde aan loon- en inkomensongelijkheid tussen verschillende genderidentiteiten, garandeert het dat de arbeidsrechten van sekswerkers gelijk zijn aan die van andere zelfstandigen en werknemers, en wordt er een eind gemaakt aan de schuldeneconomie. De gemeente Utrecht is verantwoordelijk voor de gelijkwaardige behandeling van mensen en een gelijkwaardige toegang tot voorzieningen. Iedere Utrechter verdient dezelfde behandeling en moet dezelfde kansen krijgen, ongeacht of zij hier geboren en getogen zijn of ze hier recentelijk als migrant naartoe zijn gekomen.

BIJ1 gelooft dat een kritisch geluid hard nodig is in de Utrechtse politiek. Door problemen in de stad op allerlei niveaus te erkennen en bij de wortel aan te pakken, zijn we in staat om met echte oplossingen te komen. Het durven benoemen van deze zaken brengt soms ongemak met zich mee, maar komt voort uit onze visie dat een eerlijk en socialer Utrecht haalbaar is.

Ons partijprogramma is niet geordend op basis van wat het belangrijkste is. Het is juist de samenhang van de programmaonderdelen die van belang is. Verschillende vormen van uitsluiting en uitbuiting zijn namelijk nauw met elkaar verbonden. Langetermijnoplossingen zijn dat ook. Het is hoog tijd voor radicale systeemverandering. De gemeenteraadsverkiezingen zijn hét moment waarop je jouw stem kunt omzetten in actie en kunt zorgen voor verandering. Want Utrecht is ook van jou!